

Prezident v pondelok prijal ministra zdravotníctva Viliama Čisláka. Po stretnutí mal vyhlásenie pred médiami.

Tu je jeho celé znenie.

Text je oficiálne stanovisko prezidenta SR Andreja Kisku, titulok a medzititulky: Denník N.

Od vymenovania ministra zdravotníctva do jeho funkcie uplynuli viac ako 4 mesiace. Preto som nadnes pozval pána ministra a hovorili sme o viacerých témach. To podstatné, čo ma dnes zaujímalo, bola otázka, čo sa v zdravotníctve mení – a čo sa ešte plánuje zmeniť za ten zhruba rok do skončenia funkčného obdobia jeho a vlády, ktorej je členom.

Chcem pripomenúť okolnosti spred 4 mesiacov. Predchodkyňa súčasného ministra odstúpila v súvislosti s kauzou piešťanského CT. Konali sa verejné protesty a okrem ministerky odstúpil aj predseda parlamentu a podpredsedníčka parlamentu.

Takéto rýchle a razantné rozhodnutia som vtedy ocenil ako pochopiteľné a zrozumiteľné. Považoval som pomery v zdravotníctve za natoľko vážne, že som vystúpil v Národnej rade. Aj preto, aby som upozornil, že ľudia očakávajú, že vážnymi personálnymi zmenami vo vláde aj v parlamente sa vec neskončí. Že nedôvera ľudí je veľká — a očakávajú začiatok silného a presvedčivého úsilia proti netransparentnému a neefektívnemu narábaniu s verejnými zdrojmi v zdravotníctve.

Pred niekoľkými dňami sa stalo niečo, čo urobilo z personálnych zmien pred 4 mesiacmi len gesto, ak nie rovno politické divadlo. Minister zdravotníctva totiž verejnosti pred pár dňami oznámil, že udalosti, vďaka ktorým sa stal koncom minulého roka ministrom, boli vraj len „pseudokauza“ a „bežný biznis“.

Po mojom dnešnom rozhovore s ministrom musím, žiaľ, skonštatovať, že som nepočul žiadne – opakujem: absolútne žiadne — jasné informácie o opatreniach, ktoré by minister už prijal, aby sa zastavilo neefektívne a netransparentné

nakladanie s peniazmi v zdravotníctve. A termín, kedy také opatrenia prijme, som nepočul.

Pýtam sa, čo mienime robiť

Ako prezident nemám právomoc a nemám v úmysle hovoriť ministrovi, čo má robiť. Ale ako prezident považujem za svoje právo a povinnosť pýtať sa, čo teda vôbec mienime robiť, aby sa naše zdravotníctvo mohlo starať o to, čo je jeho jediná a hlavná úloha: liečiť ľudí.

Čo mienime robiť napríklad s tým, že máme zlú atmosféru medzi pacientmi a lekármi? Dva mesiace diskutujeme o jednom poplatku, ktorý má pre mnohých občanov symbolickú povahu rovného postavenia v ambulancii, pre mnohých lekárov predstavuje dôležitú časť príjmu — a pritom všetci vedia, že skutočné problémy sú úplne inde.

Čo mienime robiť s tým, koľko lekárov sa sťažuje na neprehľadné pomery a hovorí o „zdravotníckej mafii“? Že sieť odborných lekárov a špecialistov je ako labyrint, v ktorom kritériá a pravidlá zazmluvňovania a preplácania výkonov štátom riadenej Všeobecnej zdravotnej poisťovne sú nejasné, zahalené mrakom informácií o osobných väzbách a kontaktoch, o tom, u koho sa čo dá vybaviť, a kde kto sedí za koho záujem.

Mlčky sa toleruje, alebo dokonca ticho podporuje, že na jednej chodbe alebo jednej ulici sú diagnostické zariadenia — jedno vo verejnej nemocnici, druhé súkromné —, pričom to nemocničné dostane zmluvu od štátnej poisťovne na nižšie výkony ako to súkromné. Nemocnice prevádzkujú finančne podvyživené činnosti, a lukratívne laboratórne, vyšetrovacie a diagnostické pracoviská produkujú súkromným majiteľom vysoké zisky.

Ktorý riaditeľ nemocnice by takéto — dnes finančne prínosné — pracoviská nechcel mať vo svojej nemocnici, bol by zlý manažér. Ale koľkým sa podarí získať na ne zmluvný vzťah s poisťovňou — to je otázka. Pre niektoré súkromné firmy to vôbec nie je problém.

Hovoríme o tom, že právo na rovnakú základnú zdravotnú starostlivosť by malo byť rovnaké pre každého pacienta bez ohľadu na to, v ktorom regióne žije. Ale len hovoríme. Lebo za rovnakú operáciu platia poisťovne v jednej nemocnici jednu sumu, a v inej polovicu. Prečo stále nemáme zavedené DRG — financovanie podľa typu diagnózy, ktoré by prinieslo poriadok, väčšiu transparentnosť a viac objektívnych merateľných informácií? Ako je možné, že vo všetkých krajinách Európskej únie je DRG čiastočne alebo plne zavedené, a u nás nie?

Termín sa opakovane odsúva a dnes som počul, že od 1.1. budúceho roku začneme len s vykazovaním údajov.

Nemáme normatívne zavedené štandardné diagnostické a liečebné postupy, ktoré sú bežnou normou v iných krajinách. Podľa vyjadrení mnohých lekárov — spolu s časovými odkladmi odborných vyšetrení a diagnostiky — je to v konečnom dôsledku príčina toho najhoršieho. Zbytočného úmrtia našich ľudí. Ani dnes som nepočul odpoveď na otázku, dokedy tento problém vyriešime.

Dá sa pomáhať aj za málo peňazí

Ministerstvo zdravotníctva, štátna poisťovňa a ďalšie štátne úrady majú k dispozícii tisíce údajov. Prečo nedokážeme vytvoriť, zaviesť a zverejňovať objektívne a transparentné

hodnotenia kvality, nákladov a efektívnosti jednotlivých poskytovateľov? Také údaje, ktoré by slúžili aj pacientom, aj lekárom, aj manažmentom nemocníc lepšie sa rozhodovať. A ktoré by umožnili verejnosti kontrolovať, ako efektívne sa nakladá s peniazmi, ktoré štát vyberie od občanov. Toto je vec, na ktorú naozaj nepotrebuje veľké peniaze.

Takýchto a ďalších čiastkových a konkrétnych otázok je veľa. Len ich prečítať by presiahlo čas jednej tlačovej konferencie. Zdravotníctvo je veľmi zložitý organizmus. A jedno rozhodnutie ani nezvýši jeho kvalitu, ani nezavedie poriadok. Základná a najdôležitejšia otázka však je, či k tomu vôbec smerujeme.

Štát, vláda a ministerstvo zdravotníctva prostredníctvom štátnej poisťovne nastavujú a určujú pomery zhruba v 70 percentách nášho zdravotníctva. A má regulačné nástroje v celom zdravotníctve, vrátane súkromných zdravotných poisťovní. Preto má absolútne možnosti zaviesť poriadok, jasné pravidlá a spravodlivosť – a nesie za to politickú aj manažérsku zodpovednosť.

A to najdôležitejšie: záleží len na ľuďoch, ktorí sú vo vedení, či na to, aby takéto pravidlá zaviedli, majú predpoklady — odborné a morálne —, a či to vôbec chcú. Či máme nastavené postupy, ktoré by každú vládu, bez ohľadu na jej politické zafarbenie, prinútili fungovať transparentne a v prospech pacientov, v prospech našich ľudí.

Prezident nenavrhuje zákony ani nenavrhuje ministrov. Nemám v oblasti zdravotníctva exekutívne právomoci. Ale jedno viem. Je mojou úlohou jasne pomenovať, čo trápi našu spoločnosť. A zdravotníctvo tým určite je. A preto tieto otázky budem klásť. A budem ich klásť dovtedy, kým sa to, čo máme najcennejšie, naše zdravie, nestane skutočnou prioritou našej vlády. Terajšej aj tej, ktorá vzíde z budúcoročných parlamentných volieb.